

OPONENTSKÝ POSUDEK

DIZERTAČNÍ PRÁCE

Filosofická fakulta

Katedra kulturologie

Studijní program: Obecná teorie a dějiny umění a kultury

PhDr. Radek Boháč

Název práce:

Vliv internetu na sociokulturní systém

Doktorand se rozhodl pojmenovat mnohovrstevnatou a významově nejednoznačnou funkci internetu jako komunikačního systému v sociálně-kulturním kontextu. Hlavním klíčem se pro něj stala virtualita, kterou ztotožňuje s kyberprostorem a která je zároveň vlastností i prostředkem komunikace. Definovat samotný kyberprostor s možnostmi, které nabízí, se ovšem zdá v jedné „nedigitálně analogové“ práci nemožné, natož zasadit jej do širších souvislostí.

Dr. Boháč rozdělil práci na tři části. V úvodní kapitole se vztahuje ke kultuře jako adaptivnímu systému, a nabízí „tematické ukotvení práce“. Druhá kapitola se snaží téma uchopit mediologicky, pracuje s konceptem primárních, sekundárních a terciálních médií, což je pochopitelně jen jeden z možných přístupů, ale budiž. Třetí kapitola, hlavní a základní, se pokouší jednotlivými řezy nahlédnout složitost virtuality v jejím historickém, sociálně-komunikačním tak kulturním rámci.

Je potřeba ocenit, že autor se upřímně snaží o jistý stupeň komplexnosti. Nahlíží jednotlivá data z různých hledisek (např. početnost kliknutí, kvantitativní lingvistická analýza klíčových slov apod.), neustále balancuje mezi lokálním a globálním měřítkem, trefně

definuje roli Facebooku jako specifického komunikačního prostředí stojícího zcela mimo běžné sociální sítě, je vidět, že suverénně pracuje s tvrdými daty a umí je analyzovat – dokladem jsou i četné přílohy, které jsou samy o sobě velmi pozoruhodným pramenem. Charakterizuje způsoby sdílení vize reality (re-prezentace, re-mediace, simulace, virtualita), díky nimž se proměňovala i historická role jednotlivých médií a dochází k tezi, že „současný stav virtuality představuje technologický základ pro globální duplikaci reality“ (str. 132). **Je jasné, že čím globálnější, tím banálnější, tedy čím obecnější, tím srozumitelnější m usí sdělení být, je nutné si položit otázku, zda jedinečnost jednotlivých kultur nevezme postupně dokonce i v jejich mainstreamové části za své. To by bylo vhodné, kdyby doktorand při obhajobě rozvedl.**

Není pochyb, že autor své tematice rozumí, orientuje se v hojné literatuře (která je z povahy věci spíše on-line), pracuje adekvátně s poznámkovým aparátem a práci věnoval i po stránce gramatické velkou pečlivost.

V konečné bilanci je obsahově práce poměrně chudá, resp. tváří se bohatěji, než ve skutečnosti je. Může za to především jazyk, který ve své „vědecké“ květnatosti překračuje únosné meze. Kdyby se dr. Boháč upustil od dlouhých šroubovaných souvětí a alespoň poloviny cizích slov, pro něž máme české termíny, neměla by práce 142 stran, ale 90, které by však stály za to. Byly by nesrovnatelně hutnější a informačně nosnější. Takto autor žongluje cizími slovy snad v představě, že právě tak vypadá vědecký text, a dopouští se formulací na hranici směšnosti. Vybírám tři příklady:

„Zóna propojitelnosti terciálních médií již není spojena s komunikačními schopnostmi, obklopující jednotlivce v konkrétním prostředí, ani neobklopuje informaci v předmětné podobě, jejíž dosah propojí komunikátora s komunikantem, ale je spojena s mediálním pokrytím prostoru prostřednictvím mediální sféry, se kterou se může jedinec propojit.“ (str. 96)

„Personalizace představuje velice efektivní redukci vnitřní složitosti spojenou s obsahovou simplifikací v tradici formování publika prostřednictvím terciálních médií.“ (str. 82)

„Technologický základ resp. mediální kompetence ve své aktualizované podobě a v rámci svých limitů (virtualitě) představuje možnost sdílení komunikačního prostředí jednotlivých sociokulturních systémů, jejichž charakter se přizpůsobuje technologickým podmínkám, a dovoluje duplikaci sebenepatrnějšího aspektu kulturní existence, jejíž zpracování pro globální orientaci ovšem odpovídá unifikovanému úhlu pohledu.“ (str. 110)

Netvrdím, že tvrzení nejsou správná, nicméně složitěji to snad už říci nelze a tyto věty jsou jen školním dokladem, že méně je více.

Předpokládám, že výsledek obhajoby je také tvořen obhajobou samotnou, předpokládám, že autor bude schopen srozumitelně (česky) vyložit, k čemu opravdu došel.

Práci doporučuji k obhajobě.

Kvalifikace: vyhověl.

V Praze 2. září 2013

Doc. MgA. Martin Štoll, Ph.D.

Katedra mediální tvorby
Literární akademie (Soukromá vysoká škola Josefa Škvoreckého) s.r.o., Praha
Člen komise pro státní doktorské zkoušky v oboru kulturologie (FF UK)